

Celje - skladišče

D-Per

214/1989

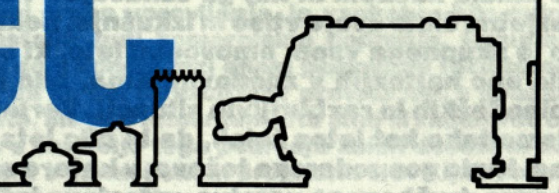
1119891255, 13/14

COBISS

OSREDNJA K. CELJE

Emajlirec

glasilo delovne organizacije emo celje

LETO XXXIX - ŠT. 13-14 - 25. 12. 89

mного sreče in uspehov v novem letu

Ob vstopu v novo leto

Listov na kalendarju počasi zmanjkuje in tudi to leto bo kmalu naokoli. In kaj ga označuje? Vsak od nas ima verjetno čisto svoje vtise in izkušnje, neka pa je verjetno le skupnega vsem emovcem: leto, ki se poslavlja, je bilo eno najtežjih v zgodovini Ema, bilo je polno skrbi, polno težkih in razburljivih situacij. Verjetno si še nikoli nismo tako kot letos želeli, da bi bilo leta že enkrat konec. Hude gospodarske težave, v katere smo zašli, izrek ukrepa družbenega varstva, vrtoglava inflacija, vse nižja življenjska raven, borba za preživetje in vse hujši nesporazumi v naši domovini, z eno besedo, bilo je bolj malo lepega.

Sicer, pa saj nismo niti pričakovali lagodja, vedeli smo, da ne bo lahko, preveč je bilo odprtih problemov in za naše moči pretežkih nalog. Preveč in pretežkih in to tako v okolju Ema, kot tudi v širšem okolju.

In kaj nas čaka v novem, prihajajočem letu? Cela vrsta neznank. Nekateri trdijo, da smo pred prelomnico. In če smo pred prelomnico, ki bo ta naš drveči voz na poti navzdol vendarle zaustavila in ga potegnila navzgor, smo verjetno vsi za. Prevečkrat smo bili namreč že razočarani, da bi kar tako verjeli. Tudi sedaj ostaja tisti »če«, pa vrsta vprašanj.

Vprašanja, vprašanja, vprašanja... Le kdo bo nanje odgovoril? Najverjetneje čas. Pa tudi tega nam že hudo primanjkuje. Na srečo je tu še naša volja in optimizem, ki ga bomo še kako potrebovali. Najprej pa si oddahnimo, zajemimo sapo, pogledjmo si v oči in drug drugemu zaželimo srečno, zdravo, poslovno uspešno in pravično leto 1990.

Glavni in odgovorni urednik
Viki KLENOVŠEK

ZDAJ SE ZAČENJA ZARES

Ustvariti pogoje za izvedbo dolgoročnih ciljev

DO EMO je tehnično in tehnološko zastarela firma, in kot takšna z nižjo stopnjo akumulativnosti. V prvem koraku sanacije, nekje do polovice naslednjega leta je operativni cilj pozitivno poslovanje, utrditev zaupanja partnerjev in delavcev v EMO tako, da se ustvarijo pogoji za intenzivnejšo razvojno-investicijsko prenavo, ki mora v naslednjih petih letih omogočiti podjetju rezultate poslovanja vsaj na povprečju panoge.

V prvi fazi sanacije so aktivnosti usmerjene predvsem v racionalno koriščenje obstoječih resursov z:

- analizo donosnosti proizvodov,
- povečevanju proizvodnje in prodaje donosnih proizvodov in ukinitvev nedonosne proizvodnje
- prilagajanje marketinškim zahtevam,
- zagotavljanje fleksibilnosti delovnih sredstev in delovne sile,
- optimalizacija vseh zalog (surovin, polizdelkov in izdelkov),
- dvig nivoja kvalitete,
- skrajšanje časa od ideje do tržnega izdelka,
- uvajanje novih načinov trženja za povečanje prodaje (direktna prodaja, privatne trgovine, direktni marketing, tuja tržišča).

Zaradi omejene možnosti kadrovanja od zunaj, se je Začasni organ upravljanja oprl predvsem na kadrovske potencial EMO in ga z definiranim nagrajevanjem, s projektnim vodenjem in možnostjo strokovne in druge afirmacije skušal pridobiti za realizacijo zastavljenih ciljev.

Vodstvo DO vidi bodoči EMO kot krovno firmo, z nekaj samostojnih sestrskih firm, kjer bi s svežim denarjem partnerjem in njihovim neposrednim vplivom na poslovanje najhitreje dosegli razvojno tehnološko in poslovno učinkovitost.

Predvidena reorganizacija EMO sicer uvršča to DO v enovito družbeno podjetje, z relativno samostojnimi programi, vendar so aktivnosti vodene v smer, da se programi, ob pridobitvi tujih sovlagateljev, spremenijo v mešana podjetja. Sistem EMO bodo povezovale le nekatere skupne funkcije, predvsem pa kapitalni odnos.

V kratkoročnem obdobju se bo podjetje razvijalo v tiste smeri, ker lahko zaradi lastnih resursov (znanje, proizvod, sredstva, prodajni kanali, delovne izkušnje, tradicija in drugo), najhitreje doseže učinkovite rezultate.

PROGRAM DOM

Posoda

95-letna tradicija in renesansa emajlirstva v zahodnem svetu dajeta možnost, da se z revitalizacijo tega programa prebije EMO v sam vrh sve-

toвне proizvodnje, vendar le s kvaliteto, sodobnimi dizajni in novimi proizvodi (inoks posoda, energijsko varčna posoda), saj se bo povprečna kvaliteta proizvodov selila na svetovni jug. Obseg proizvodnje in prodaje se bosta povečala že bistveno v naslednjem letu, saj se odpirajo precejšnje možnosti izvoza v Z. Evropo in Ameriko. Ob dejstvu, da na domačem trgu pokrivamo okrog 20 % jugoslovanskih potreb, je ob učinkovitem marketingu (propaganda, privatna maloprodaja) možno ta delež povečati vsaj za 5 %.

Odpirajo se možnosti emajliranja tudi v druge namene, saj je emajl poleg dekorativnega učinka ena najbolj učinkovitih antikorozijskih zaščit (izpušne cevi, gradbeništvo, procesna tehnika). Program posode bo tudi v bodoče nosilni in bo v realizaciji EMO svoj delež obdržal. Že danes so izdelki tega programa najbolj zanimivi za izvoz.

Cilje je možno realizirati s posodobitvijo proizvodnje.

HIŠNA ENERGETIKA

Ostane kot program interesantna s tem, da se preko kooperacij kompletira v celovito (centralno ogrevanje, peči, radiatorje, ventili, cevi, montaža, sončni kolektorji), preko kooperacij kompletira v celovito ponudbo hišne energetike in zaradi močne konkurence plasira preko direktnega marketinga.

Začetne aktivnosti že tečejo s pomočjo ITEO. Izdelke tega programa bomo usposobili tudi za izvoz na konvertibilni trg (cena, dizajn, kakovost).

TRANSPORTNO KOMUNALNI PROGRAM

Kontejnerji

Ob ponovni svetovni konjunkturi ima perspektivo tako, da planiramo že drugo leto povečanje obsega proizvodnje vsaj za 100 %. Konjunktura bo, po naši oceni, nekaj let, v tem času pa bomo razvijali predvsem specialne kontejnerje in komunalni program (sodelava z DINOS), kot so nakladalci, stacionarne stiskalnice nadgradnje za tovornjake, kar bo možno plasirati tudi na italijanski trg.

Pocinkovalnica

Ostane, pod pogojem, da se ekološko sanira. Potrebna bo tehnološka modernizacija, saj je perspektiva tega donosnega obrata le v visoki kakovosti uslug. Obstaja realna možnost sovlaganja IMV, saj rabi 5000 t/leto kvalitetno pocinkanih materialov za prikolice.

Odpreski in avtokolesa

Nimajo perspektive. Postopoma se bo v ta obrat uvajala proizvodnja transportno komunalnega programa.

Znanje, gospodarnost, inventivnost, načrtnost, visoka produktivnost, dobra organiziranost in visoka kakovost našega dela in naših medsebojnih odnosov v najširšem smislu, bodo glavno orožje za spopad z znanimi in še neznanimi težavami, ki nas čakajo v letu 1990.

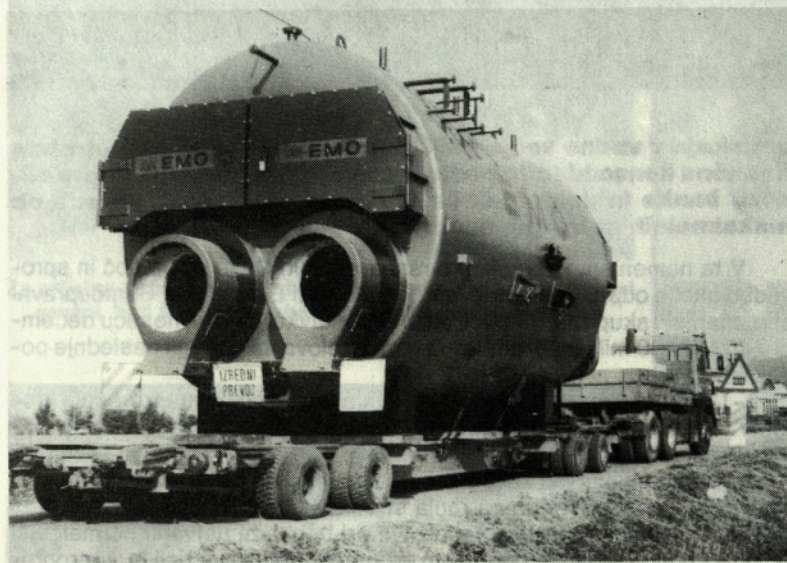
MATELI PROGRAM

Orodjarna

bo osnova za formiranje novega programa strežnih naprav in tehn. linij. Ta program se mora razviti v tehnološki inženiring, ki bo sposoben nuditi tehn. rešitve za izgradnjo teh linij oz. proizvodnih tovarn. Gradnja tovarne posode v Volgogradu (podpis pogodbe 10. 12. 1989) bo odlična osnova za prodajo znanja in razvoj mateli programa.

PROGRAM ENERGETSKE OPREME

Čeprav se v Sloveniji ocenjuje, da bo potrebno do leta 2000 zamenjati 900 kotlov, je in bo na tem področju močna konkurenca. Obetaven je projekt fluidnega kotla, ki ga bo EMO, skupaj z Hidromontažo realiziral v Hrastniku. Vodstvo EMA vidi perspektivo programa energetske opreme v razširitvi ponudbe z ekološkim in energetskim inženiringom (evidentiranje in koriščenje odpadne toplote, projektiranje kotlov za sežig posebnih odpadkov), da se odlepi od jugoslovanske konkurence. V pripravi vode se kaže obetavna reversna osmoza, ki je primerna tudi za čiščenje pitne vode, kontaminirane z nitrati (poskusi tečejo v sodelovanju s Komunalno Celje). Za doseg tega cilja je potrebno strokovno ekipo okrepiti interdisciplinarno.

KEMIJSKI PROGRAM

Danes predstavlja ta program le proizvodnjo frit. Razvoj frit v smeri specialne uporabe (procesna tehnika) in sodobnih postopkov nanašanja emajlov, je lahko dohodkovno in izvozno interesantna niša s predpogojem ekološke sanacije. Odpirajo se tudi druge možnosti kemijskih proizvodov, ki morajo biti ekološko neoporečni in mora biti na njih interes ustanavljanja mešanih podjetij.

DINAMIKA INVESTIRANJA

Finančna konsolidacija firme bo omogočila, da se zaupanje v EMO okrepi in da bo možnost pridobivanja partnerjev za mešana podjetja večja. Realizacijo razvojnih programov vidimo predvsem v skupnih naložbah, ev. zadolževanje firme pride v poštev le za investicijo donosnih programov, v kateri si bo EMO moral zagotoviti delež tudi preko racionalnega zadolževanja.

Tekoča akumulacija se bo v naslednjih letih vlagala v poslovni sklad za obratne namene. Tekoča amortizacija pa predvsem v ekološko sanacijo tovarne, in sicer:

- čistilna naprava za frite in predelava nastalih posebnih odpadkov z delno reciklažo,
- rekonstrukcija čistilne naprave, da se zagotovi normativna obremenitev iztočne vode,
- modernizacija procesov, kjer nastaja prekomerna poraba vode in prekomerna količina odpadnih vod (pocinkovalnica, lužilnica) z uvedbo zaprtih tokokrogov (sodelovanje z FNT Ljubljana in dvema tujima firmama),
- čiščenje oljnih emulzij (nakup naprave in proizvodnja teh za trg).

Kratkoročna in dolgoročna sanacija firme je brez finančne konsolidacije vprašljiva, saj se bo moralo vodstvo DO ukvarjati predvsem z ukrepi, kako iz obstoječih virov podaljšati življenje EMA. Dolgoročno gledano se bo brez razvoja, investicij, v donosne proizvode in ekološke sanacije, tehnološko zastajanje nadaljevalo, kar bo neminovno pripeljalo do propada firme. Vprašanje časa pa je, KDAJ?!

Kakovostnemu izdelku je lažje najti kupca

Glede na situacijo, v kateri se DO EMO trenutno nahaja in da jo vodi začasni organ upravljanja, je vsekakor bilo nujno sanirati poleg ostalih tudi komercialno področje. Rezultati področja trženja so v končni fazi enaki poslovnim rezultatom DO, kar pomeni, da so bili ti rezultati v preteklosti, s poudarkom na zadnje leto, slabi. V letošnjem letu smo si zadali več ciljev, katere smo s sanacijo tega področja želeli doseči in kateri so vsi zapisani v sanacijskem programu DO. Kljub začetnim težavam na tem področju sanacije - kadrovske menjave, nedoseganje planskih ciljev ipd., samo v 2. in 3. kvartalu uspešno realizirali večino zadanih nalog in uspeli ne samo realizirati zadane planske naloge, temveč jih celo preseči.

Področje oskrbe - glavni problem je seveda zagotoviti potrebne surovine za kontinuiran proces proizvodnje ob realnem zmanjšanju zaloga surovin in polproizvodov ter ob likvidnostnih težavah pri plačevanju zapadlih obveznosti našim upnikom. Dodatni problem je seveda naša inflacija, zaradi katere je seveda vsak nakup dražji od predhodnega, kar povzroča težave pri planiranju in pri kalkulacijah. Delno smo zaradi teh težav prenesli del oskrbe na uvoz, kjer se seveda poslužujemo predvsem dolgoročnih poslovnih kooperacij, ki jih imamo z avstrijskimi in italijanskimi partnerji. Pritisk na prodajne cene v izvozu pa smo reševali z uvozom zaradi izvoza in s predelavnimi posli. Nenazadnje pa je dodaten problem pri oskrbi povzročila tudi sprememba zakona o zavarovanju plačil oz. ukinitev jugo menic.

Področje domače prodaje - pri investicijski robi se pozna padec investicij v celotnem gospodarstvu, zato je zelo težko doseči planirani obseg prodaje naše energetske in transportne opreme, kakor tudi orodij in fleksibilnih proizvodnih sistemov. Pri robi široke potrošnje pa je kljub gospodarskim težavam na domačem tržišču še vedno določena konjunktura in interes za naše proizvode. Seveda pa je bilo prav na tem najmasovnejšem področju storjeno tudi največ ukrepov, ki so dali določene rezultate: razširili smo ponudbo z izdelki iz uvoza, kakor tudi z našimi novitetami (BIO-program, galaxal, emajlirani ekonom lonec, teflonizirane ponve, nove peči na premog in na plin...); cene proizvodov smo prilagajali inflacijskim gibanjem; uvedli smo prodajo preko privatnih trgovin; v uvajanju je direktna marketning metoda za področje hišne energetike; na tržišču smo nastopili z bolj učinkovito in agresivnejšo propagando in še bi lahko naštevali. Seveda pa so tudi tu bile težave zaradi spremembe v finančni zakonodaji in pa zaradi skrajšanja plačilnih rokov iz 60-90 na 30-45 dni, kar je posledično seveda pripeljalo do zmanjšanja naročil, katera pa niso bila v celoti izpolnjena tudi zaradi desortiranosti v programu in pa predvsem v konicah v pomanjkanju robe.

Področje izvoza - prvi ukrep je bil selekcija izvoza glede na dosežene cene, kar je pomenilo, da smo v celoti prekinili izvoz v Anglijo in zmanjšali izvoz v Francijo, ker smo na teh dveh trgih dosegali najnižje cene. Izvoz na ostale konvertibilne trge je ostal na približno enakem nivoju, čeprav bi lahko bil tudi precej večji, če bi ne bilo težav v proizvodnji in v nabavi odlepkov, zaradi česar smo vsak mesec izgubljali 10-30 % izvoznih naročil. Zato bomo do konca leta v celoti prešli na uvožene odlepke iz Italije, vsaj za izvozna naročila. Občuten padec izvoza je na programu frit - izpad poljskega trga, zelo povečan pa je izvoz na kontejnerskem programu - podpisana pogodba o predelavnem poslu s italijanskim partnerjem. Na področju izvoza energetske opreme je potrebno okrepiti ekipo (trenutno en sam referent).

Področje trženja je kakor tudi EMO v celoti, kljub vsem objektivnim in subjektivnim težavam, prvih 9 mesecev uspešno delovalo, kar pa seveda ne pomeni, da ne bi moglo še boljše, kar bo seveda tudi naš cilj v prihodnje. Težiti moramo predvsem k realizaciji marketinške miselnosti v praksi ne samo teoretično, kajti le če se celotna veriga v procesu proizvajalca (od razvoja, planiranja, nabave, pripravljanih služb, proizvodnje, prodaje, ekonomike) obnaša marketinško, lahko od nje pričakujemo dobre rezultate, sicer pa je lahko ves trud zaman. Vsi se moramo zavedati, kaj kupec od nas želi in zahteva ter mu to tudi v ustreznih kvaliteti, pravočasno in po sprejemljivi ceni nuditi, sicer bo to isto dobil nekje drugje.

srečno novo
leto

Kako smo gospodarili Ocena poslovnega rezultata DO EMO

Neugodni pogoji gospodarjenja iz I. polletja so se nadaljevali tudi v III. kvartalu letošnjega leta. Letošnja tekoča inflacija je narasla na 739 %, tečajni konvertibilnih valut so rasli počasneje (589 %) in destimulirali izvoz, pa tudi nejasnosti v zvezi z uporabo zakona o finančnem poslovanju, skupaj z omejevanjem avaliranja menic v bankah, so prispevali svoje. Če k temu prištejemo breme malega deleža lastnih sredstev v naši DO, nekvalitetno pokritje izgube iz leta 1988, obdobje izvajanja sanacijskih ukrepov in nesezonska poletna meseca, smo s poslovanjem kljub temu lahko zadovoljni. Plane proizvodnje in prodaje smo dosegli, znižali zadolženost ter poslovali pozitivno.

Osnovne značilnosti poslovanja delovne organizacije so naslednje:

– Plani proizvodnje so doseženi, plani prodaje pa celo preseženi v letošnjih devetih mesecih. Celotna eksterna realizacija, izražena v DEM, presega lanskoletno v enakem obdobju kar za 12 %, predvsem na račun agresivne prodaje v poletnih mesecih. Prodaja bi lahko bila še večja, predvsem v tujino, če ne bi prihajalo do občasnih izpadov proizvodnje (bolniške, nabava odlepkov ipd.). V tretjem kvartalu smo uspeli prodati večino obstoječih zalog gotovih proizvodov. Gibanje izvoza in uvoza je bilo v neposredni odvisnosti od cenovnih gibanj.

– Bilanco uspeha nismo v celoti prikazali primerjalno z lanskim obdobjem, zaradi bistvenih sprememb v obračunskem sistemu (fakturirana realizacija, revalorizacijske obresti in tečajne razlike v prihodkih oz. odhodkih, revalorizacija itd.). Na strani prihodkov je opazna hitrejša rast prodaje na domačem trgu, ki je rezultat tudi novih prodajnih prijemov. Na strani odhodkov pa predstavlja največji delež strošek obresti, ki je celo večji od porabe materiala in za 92 % večji od obračunskih bruto osebnih dohodkov v devetmesečnem obdobju. Ostali stroški sledijo obsegu realizacije, evidentni pa so prihranki pri materialu in energiji. Devet temeljnih organizacij je poslovalo pozitivno in skupaj ustvarilo 25.045 mio din akumulacije. K pozitivnemu rezultatu so največ prispevale TOZD Frite, Posoda, Radiator, Kotli ter delno Emokontejner in Orodjarna. Z izgubo je posloval le TOZD Odpreski in avtokolesa (7.191 mio din), delno zaradi negativne razlike revalorizacijskih učinkov (obvezna revalorizacija), pa tudi dejanske tekoče izgube (prenizek obseg poslovanja). Tako znaša akumulacija na ravni DO 17.854 mio din. Pri tem je potrebno omeniti, da smo del pozitivnih učinkov fakturirane realizacije in revalorizacijskih učinkov izkoristili za oblikovanje revalorizacijskih rezerv ter za obračun polne (revalorizirane) amortizacije. Že v I. polletju pa nam je dohodek dovoljeval prehod na vrednotenje zalog po direktnih stroških pri dveh temeljnih organizacijah (Posoda, Radiator), tako, da imamo takšen način vrednotenja ponovno uveden za vse TOZD.

– Obseg poslovnih sredstev smo v letošnjem letu realno znižali za 3,6 % in povečali delež lastnih virov poslovnih sredstev za 2 %, to je na 30 %.

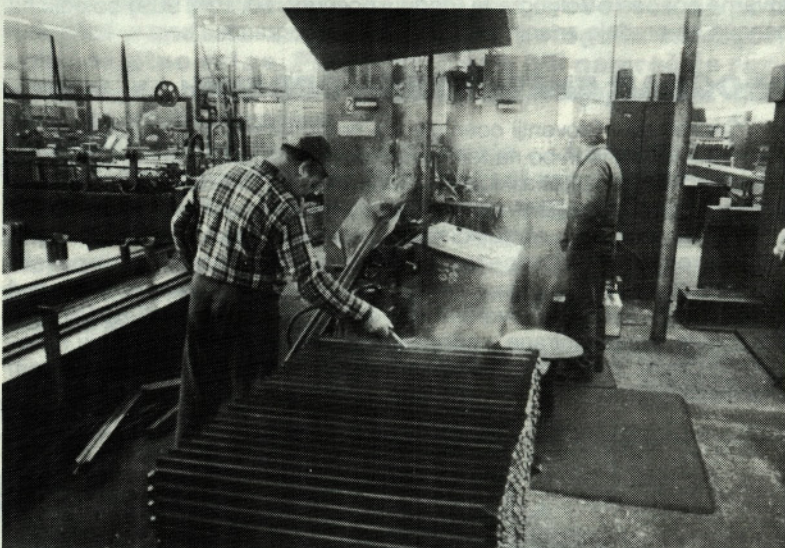
– Pomembnejši podatki iz bilance stanja nam povedo, da smo obseg poslovnih sredstev v letošnjem letu realno znižali za 3,6 % in povečali delež lastnih virov poslovnih sredstev za 2 %, tj. na 30 %. To nam je uspelo z znižanjem zalog in zadolženosti ter ustvarjenimi revalorizacijskimi rezervami in tekočim dobičkom. Realno smo znižali vse vrste zalog, zlasti zaloge gotovih proizvodov. Stanje skupne kreditne zadolženosti, še posebej v primerjavi z inflacijo, realno pada. Prisoten pa je močan porast terjatev od kupcev v odnosu na porast obveznosti do dobaviteljev, kar povzroča precejšen izpad likvidnih sredstev. Porast terjatev je posledica uvajanja nove finančne zakonodaje, ki omogoča plačilo na dan zapadlosti in ne več obvezno zavarovanje plačila v roku 15 dni. Na ta način je prišlo do izpada prilivov (menice), ki ga skušamo nadoknaditi s skrajševanjem neto plačilnih rokov na največ 45 dni in z odloženim načinom plačevanja dobaviteljem. Kljub temu bo prisoten ca. 25-dnevni izpad mesečnih prilivov na področju prodaje izdelkov široke potrošnje, kar seveda popolnoma onemogoča realno znižanje zadolženosti do konca leta.

Omeniti je tudi potrebno večanje prelivanja kratkoročnih virov v dolgoročne plasmaje in pomeni investicijsko nesposobnost delovne organizacije. Neustrezno (nekvalitetno) pokritje stalnih sredstev DO je mogoče sanirati le s povečevanjem akumulacije, pridobitvijo trajnih vlog vlagateljev (poslovnih partnerjev), v kratkem času pa s konverzijo kratkoročnih kreditov v dolgoročne pri naši banki.

– Opazna je rast fizične produktivnosti, zniževanje števila zaposlenih, rast stopnje finančne samostojnosti. Kazalec splošne likvidnosti je rahlo padel zaradi povečanja kratkoročnih obveznosti na račun znižanja dolgoročnih obveznosti. Povprečni mesečni čisti dohodki so v realnem porastu tako, da smo se v zadnjem obdobju že močno približali povprečjem v gospodarstvu občine in republike.

Na splošno lahko ugotovimo, da so bili rezultati poslovanja zadovoljivi, še posebej, če upoštevamo uvodoma omenjene

pogoje gospodarjenja. Osnovni problem je še vedno nizka akumulativnost poslovanja, kot posledica visokih stroškov obresti. Zniževanje realnega obilga zadolženosti v banki, sistemski zamik prilivov od kupcev ter 26 % izpad planirane prodaje v mesecu oktobru (zniževanje neto plačilnih rokov), nas

potiskajo v vedno večjo nelikvidnost. Zato je nujno potrebna finančna konsolidacija podjetja, temelječa na strpnem odnosu banke in pomoči širše družbene skupnosti, seveda ob maksimalnih notranjih naporih.

V ta namen smo zaprosili Izvršni svet SOb Celje za pomoč in sprovedbo akcije odprodaje stanovanj, ki so v lasti EMO Celje, Samoupravni stanovanjski skupnosti Celje. Pod predpostavko, da bi v mesecu decembru prejeli 400 milijard sredstev iz tega naslova, bi dosegli naslednje pozitivne efekte:

– LB Splošni banki Celje bi lahko odplačali večino kratkoročnih kreditov za ostale namene in s tem realno znižali obilgo zadolženosti pri banki za najmanj 20 %,

– z razbremenitvijo zadolženosti bi se močno povečala akumulativnost poslovanja na račun znižanja stroškov obresti,

– z zniževanjem obilga zadolžitve pri banki, bi ustvarili normalnejši poslovni odnos z banko, predvsem pri financiranju investicij (novi programi, ekologija, odprava ozkih grl, nadomestitev dotrajane opreme) in s tem tudi povečanega obsega tekočega poslovanja,

– zagotovljena bi bila socialna varnost 2.750 zaposlenih, z možnostjo njihovega povečevanja in ne nazadnje, zagotovljeni bi bili prispevki in davki širši družbeni skupnosti v ustrezni višini.

Znižanje obsega zadolženosti ob vzporednem, marketinško zasnovanem povečanju obsega poslovanja, sta osnovni izhodilči za uspešno sanacijo delovne organizacije, ki si jo EMO Celje, na osnovi minulega dela, nedvomno zasluži.

POSLOVNI REZULTAT DO EMO CELJE (v mio din)

Podatek	30. 9. 88	30. 9. 89	Str. ind.	Ind. 2 : 1
0	1	2		3
Proizvodnja (BC)	151.909	1.167.024		768
Eksterna prodaja	105.504	817.283		775
Izvoz v 000 \$	10.448	9.414		90
Uvoz v 000 \$	10.031	10.465		404
Prihodek skupaj		1.428.703	100	
Odhodki skupaj		1.384.017	100	
Bruto dobiček		44.686		
Dohodek		221.630		
Skupna poraba	397	5.268		1.327
Akumulacija	1.234	25.045		
Izguba	6.523	7.191		
Akumulacija DO	- 5.289	17.854		

Jubilanti so praznovali

Kot vsako leto doslej, je bila tudi letos v dneh pred praznikom republike organizirana krajša slovesnost v čast našim sodelavcem – delovnim jubilentom.

Tako je bilo v torek, 28. novembra v jedilnici obrata družbene prehrane kar veselo in razigrano. Kako tudi ne bi bilo, ko pa se je na tem mestu zbralo kar 360 delavk in delavcev, ki so slavili deset, dvajset, trideset ali celo več let dela. Za vsakogar od jubilentov je bil to gotovo dogodek, ki mu bo še dolgo ostal v spominu, kajti to je bila priložnost za obujanje spominov na leta, ki jih je marsikateri izmed njih preživel v naši tovarni.

Ob tej priložnosti jim je čestital predsednik začasnega organa upravljanja naše DO Marjan Drev, ki je ob tem na kratko spregovoril tudi o trenutni gospodarski situaciji, o nalogah, ki čakajo naš kolektiv v naslednjih letih, na kratko pa je orisal tudi naš nadaljnji razvoj.

Vsem jubilentom se je predsednik zahvalil za njihovo dosedanje delo, z željo, da bi si tudi v prihodnje prizadevali za čim boljše rezultate, ki so še kako pomembni v teh kriznih časih, v katerih je trenutno naše gospodarstvo oziroma vsa naša družba.

Za prijetno počutje naših jubilentov so tako kot je že v njihovi navadi, tudi tokrat poskrbeli člani naše godbe na pihala.

Ob podelitvi priznanj in nagrad so slavjencem čestitali predsednik začasnega organa upravljanja naše DO Marjan Drev in direktorji TOZD.

Kratek, vendar lep glasbeni program, ki so ga izvedli učenci celjske glasbene šole, je med jubilanti ustvaril prijetno in slovesno vzdušje.

Prijetno vzdušje je bilo tudi v tistem, neuradnem delu srečanja. Naši jubilanti so posedeli in pokramljali o delu, načrtih, vsakdajšnjih stvareh. Saj je res, da se srečujejo vsak dan, vendar med delom največkrat ni časa za tak klepet.

Marjan Drev, predsednik začasnega organa upravljanja naše DO je med drugim dejal: »To, kar trenutno doživljamo je bitka živcev, za katero pa sem prepričan, da jo bomo dobili. Prav tako sem tudi prepričan, da bo EMO v treh, štirih letih ponovno trdna in uspešna firma. Seveda ob pomoči kolektiva, pa tudi širše družbene skupnosti. Stoletnico bo dočakal na novih, trdnejših, temeljih.«

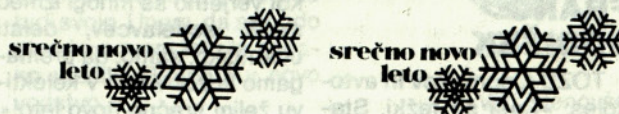
Takšnih obletnic je v življenju malo, zato jim velja še toliko večja pozornost. Iskrene čestitke ob jubileju in še veliko uspehov v prihodnje.

Človek in soljudje. Njihovi medsebojni odnosi. Kako zelo pomembna je v trenutku nesreče in obupa topla, vzpodbudna, razumevajoča beseda ali nesebična gesta sodelavca in prijatelja in kako porazna, uničevalna in onesrečujoča je lahko npr. krivica, hinavščina, hudobija, zavist in sebičnost.

Med našimi jubilanti je bilo tudi precej takšnih, ki so v letošnjem letu zaključili z aktivnim delom. Med njimi je bila tudi Marija Banjeglav, ki je ostala zvesta našemu kolektivu skoraj tri desetletja.

Ob zaključku leta

Čas za razmislek in odločitve

Želja nikoli ne zmanjka. Niti tistih majhnih in skromnih, niti tistih velikih. Največja želja je sreča, zdravje, uspeh. Če pa že ne sreča, vsaj zadovoljstvo, s samim seboj in z drugimi.

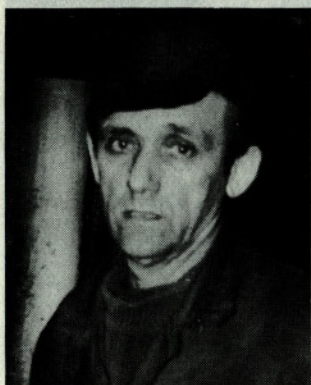
Konec leta je čas premišljevanj za nazaj in naprej, tisti čas, ko naredimo obračun nasploh in tudi sami s seboj. V času, ko nam ni postlano z rožicami, so želje še bolj izrazite del v našem čustvovanju.

Leto 1989 smo doživljali različno. Za nekatere je bilo uspešno, drugi ga želijo čimprej pozabiti in si obetajo od prihajajočega uresničitev želja in hotenj, za katere jih je to leto prikrajšalo.

Ob tej priložnosti smo se pogovarjali z nekaterimi sodelavci, pri čemer smo imeli pred očmi vse težave, s katerimi smo se srečevali v iztekajočem se letu, pa tudi svetle trenutke, ki jih je tudi bilo nekaj.

Kako gledajo na leto 1989 in česa si predvsem želijo naši sodelavci v letu 1990? Preberite, kaj pravijo.

IVO ŠOLENIČ

TOZD Odpreskov in avtokoles: »Leto, ki se izteka, je bilo verjetno eno najtežjih v zgodovini naše tovarne. Kriza pritiska z vseh strani, kamorkoli se obrneš same težave. 20 let sem že član kolektiva Emo, mi je postal drugi dom. Za politiko se ne zanimam, s sodelavci smo prijatelji, zato mi ni vseeno, kaj se dogaja okoli nas in kako bo s tovarno v prihodnje. Upam in želim, da tudi prihajajoče leto ne bo še slabše, čeprav se zavedam, da bo težko. Kot večina si tudi jaz želim boljši osebni dohodek, boljši standard, naj se popravijo medčloveški odnosi... vsem pa želim Srečno novo leto!«

FRANC VODIŠEK

TOZD Odpreskov in avtokoles: »Časi so težki. Sta-

SLAVKO KLOPOTAN

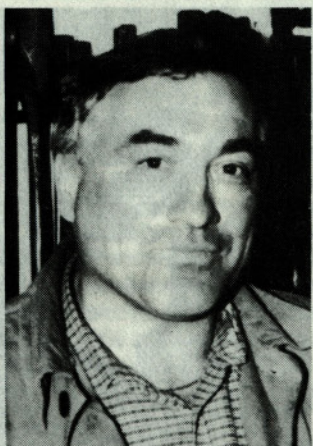
DSSS, skladišče: »Od lani do letos se je marsikaj spremenilo. Žal ne na bolje. Ne želim, da bi se to še kdaj ponovilo, čeprav se bojim, da tudi novo leto ne prinaša nič dobrega. Zaradi tega tudi nimam posebnih želja.«

nje, v katerem se nahajamo, je zaskrbljujoče. Leto, ki se poslavlja nam ni prineslo nič dobrega. Za prihajajoče leto si želim, da ne bi bilo slabše. Predvsem pa, da bi imeli dovolj dela, potem je tu tudi denar... Draginja je velika, težko je živeti. Skupno bomo morali priti iz težav, zato si želim, da bi vsi spoznali, da težave, v katere je zašla naša družba lahko rešimo le z delom.«

JANKO VINDIŠ

Orodjarna: »Celotna naša družba se spopada s hudimi gospodarskimi in političnimi težavami. Inflacija nam zadaja hude bolečine. Lepo bi bilo, če bi se cene končno umirile in bi se plače dvigovale v razmerju z življenjskimi stroški, saj je vse tako drago. Želim si, da bi imeli dovolj dela, da ne bi več trepotali od danes do jutri, da bi

lahko spet z veseljem prihajal v službo. Če gre za obstoj firme, sem pripravljen tako kot verjetno še mnogi izmed mojih sodelavcev, delati udarniško, samo, da premagamo krizo. Vsem v kolektivu želim srečno novo leto!«

TONI RANČIGAJ

DSSS, skladišče: »Vsak dan sem pričakoval, da se bo kaj spremenilo, seveda

na bolje. Ne vem, če je sploh mogoče biti zadovoljen z letošnjim letom. Še vedno se nam življenje obrača na slabo. Daje nas draginja, čeprav smo plače zviševali, nas je inflacija vendar prehitela. Zaskrbljen sem, kaj bo z Emom, kaj bo z nami. Dolgo sem že član tega kolektiva, zato si želim, da bi izboljšali rezultate in utrdili položaj naše delovne organizacije in s skupnimi močmi premagali krizo. Seveda si želim tudi zdravja, sreče...«

ŠTEFAN IVANJKO

DSSS, nabavna služba, transportna ekipa: »Izteka-joče se leto je bilo v celoti gledano, težko. Kriza nas je

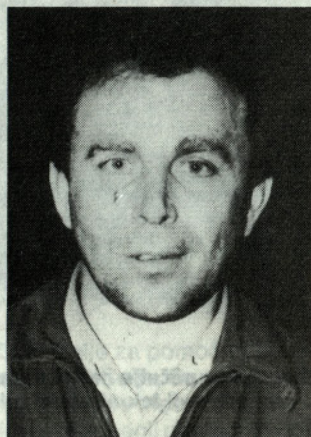
VALENTIN GOVEK

TOZD Radiatorji: »Zdi se mi, da je bilo letos slabše od lani, saj se je gospodarska in politična kriza še zaostri-la. Od novega leta ne pričakujem veliko.

V prvi vrsti si želim, da bi nas Marjan Drev in njegova ekipa popeljala iz krize, seveda pa si želim, da nam pri tem priskoči bolj konkretno na pomoč tudi širša družbena skupnost, saj je bil naš kolektiv vedno med prvimi, kadar je to pomoč potrebovala družba.«

zadela po dolgem in počez, kar seveda občutimo na lastni koži. Bilo pa je tudi nekaj prijetnih trenutkov. Predvsem za nas delavce transportne ekipe. Po številnih zapetljajih smo končno dočakali, da so našo zgradbo, v kateri imamo sanitarije in garderobe, temeljito obnovili.

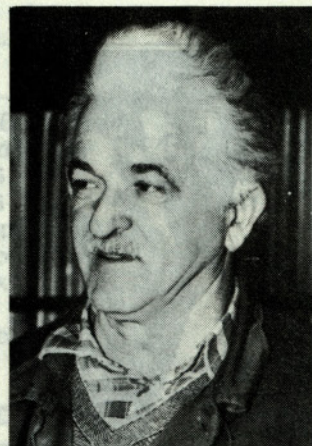
Želim, da bi bilo prihodnje leto boljše, da bi bili zdravi in da bi se sodelavci med seboj tudi v bodoče dobro razumeli in si med seboj pomagali kot doslej.«

STANE HORVAT

TOZD Radiatorji: »Kljub hudim težavam, ki so ves čas prisotne pri naši proizvodnji, sem prepričan, da smo precej dosegli, na žalost pa za dober rezultat še vedno premalo. Situacija, v kateri smo, je zaskrbljujoča. Vsak dan slabše. Ne vem, kako se bo to končalo.

Seveda si želim, da bi se naše poslovanje izboljšalo, da bi imeli dovolj rednega dela oziroma da bi končno dobili tržno in dohodkovno zanimiv program.

Če nam uspe premagovati te probleme, bomo lahko razmišljali o boljših delovnih pogojih, boljši plači, takrat pa so tudi vse ostale želje lažje uresničljive.«

IGNAC MUTEK

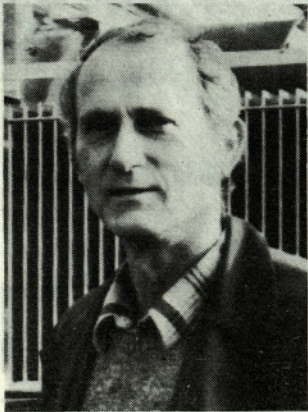
DSSS, služba zavarovanja: »V prihajajočem letu 1990 bi želel, da bi se nekateri naši sodelavci zavedli težke situacije, v kateri smo

in se obnašali bolj trezno, bolj osveščeno in ne bi poskušali z raznimi zvijačami krajsati svoj delovni čas, kot to večkrat poizkušajo. Želim si tudi, da bi se vsaj nekoliko izboljšali naši delovni pogoji, saj je v tej razpadajoči vrtalnici vse prej kot prijetno. Ker so se stvari na gospodarskem in političnem področju hudo zaostri-le, je logično, da si želim, da bi se stanje čimprej umirilo, da bi prevladal razum in bi med narodi ponovno zavladal mir, sožitje...«

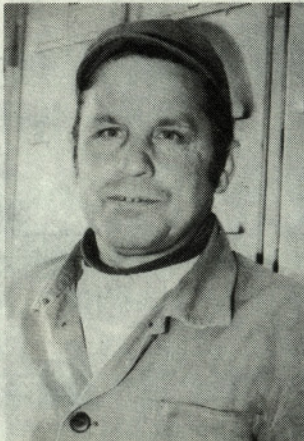
HELMUT GERČAR

Sicer pa želim, da bi prizadevanja in trud naših delavcev, kakor tudi vodstvenega kadra s tov. Drevom na čelu obrodila sadove. Vsi se moramo ravnati po dogovorjenih stališčih. Ne smemo pozabiti, da vsi v Emo delamo za iste cilje.

Ne želim pa, da bi nas srečal razum, ker ga produciramo sami, ne želim, da bi izgubili ponos in zavest in ne želim, da izgubimo dostojanstvo!»

FRANČ ŠČANČER

TOZD Kontejner, pocinkovalnica: »Živel sem v prepričanju, da bo iztekajoče se leto boljše od lanskega, vendar temu ni tako. Tudi od prihajajočega si ne obetam veliko. Gospodarska in politična kriza se pogloblja, ob nenehnem dviganju cen so življenjski stroški iz dneva v dan večji.

Želim si le, da bi s skupnimi močmi premagali krizo in v prihodnje dosegli boljše, kvalitetnejše rezultate, tako, da ne bomo iz meseca v mesec trepetali za plačo.«

JANI KUKOVIČ

DSSS, skladišče: »Želim, da bi v letu, ki prihaja, lahko uresničili vse tisto, kar bi sicer že lahko, pa nam zaradi neumnosti in lahkomišelnosti ni uspelo. Želim, da bi bilo leto '90 prelomnica med dobrim in zlom in v katerem bo lahko vsakdo dokazal koliko velja.

TOZD Frite: »Leto, ki se poslavlja, je bilo težko za vse nas v kolektivu, kriza pa se še pogloblja. Ne vem, kako se bo to izteklo. Moja, ravno tako pa tudi želja sodelavcev je, da bi se razmere vsaj nekoliko uredile.

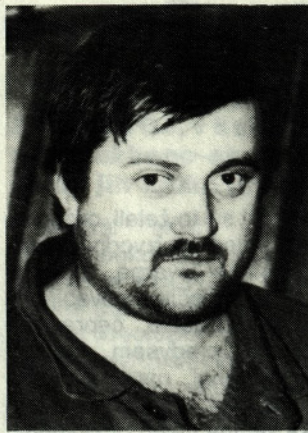
Upam, da bomo v novem, prihajajočem letu s skupnimi močmi premagali težave in dosegli boljše poslovne rezultate.«

MARIJA ČANŽEK

TOZD Kontejner: »V letu 1990 si želim več dela, medsebojnega sodelovanja med službami in iskrenega tovarištva med sodelavci. S temi željami in s trdim delom si želim višje osebne dohodke, vsem v kolektivu pa obilo uspeha in zdravja v novem letu.«

V zvezi s stanjem, oziroma gospodarskim položajem našega kolektiva želim, da bi posledice neodgovornega in slabega dela v preteklosti občutili tudi tisti, ki so za nastalo situacijo neposredno odgovorni. Prav slednji bi se morali zavedati tudi svojega moralnega madeža, s katerim so prekinili srečo in veselje kolektiva ter končno doumeti, da jim ni več mesta v kolektivu, še manj pa, da tudi naprej zasedajo ključna delovna mesta.

VILI REBIČ

TOZD Kontejner: »Dobrih in slabih stvari je bilo v letu, ki se izteka kar precej. Želim si, da bi se naše poslovanje izboljšalo, da nam nikoli ne bi zmanjkalo dela, da bi imeli boljše osebne dohodke. Zadovoljstvo na delovnem mestu in v osebni življenju.«

ANTON PANTNER

TOZD Kontejner: »Moja pričakovanja se niso uresničila, pričakoval sem več. In-

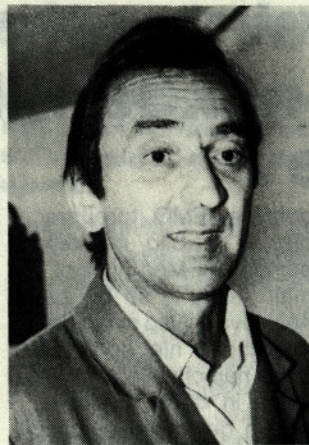
flacija je storila svoje. Vsak dan je težje. Vsi smo zaskrbljeni. Življenjski standard je hudo padel, daje nas draginja. Postaja že kar nevzdržno.

Lepo bi bilo, če bi nam v novem letu uspelo v naš proizvodni program dokončno vpeljati proizvodnjo kontejnerjev za italijanskega partnerja. Obljube so. Videli bomo, kaj bo prinesel čas.«

RUDI REMENIK

DSSS, služba zavarovanja: »Delo, ki ga opravljam, je naporno. Nenehni stiki z ljudmi, ki niso vedno najbolj prijazni, velika frekvenca prometa, pa še tehtanje in tudi marsikaj nepredvidenega.

V prihodnje si želim izboljšanje delovnih pogojev ter več sožitja in razumevanja med sodelavci v kolektivu, saj je to osnovni pogoj za nemoteno in uspešno delo.

MARIJA PEGANC

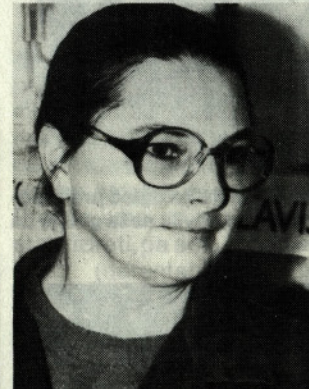
TOZD Posoda, montaža: »Ker nisem pričakovala veliko, tudi nisem preveč razočarana nad tistim, kar se mi ni izpolnilo. Pričakovala sem sicer nekoliko hitrejšo urenjanje razmer v kolektivu, na tihem tudi malo višjo plačo, žal pa...

Upam in želim, da bomo v novem prihajajočem letu premagali krizo in dosegli boljše poslovne rezultate.«

BETKA SAVSKI

DSSS, splošna služba: »Če na hitro preletim iztekajoče se leto, lahko ugotovim, da je bilo splošno gledano še nekoliko težje kot predhodno. Razmere so se še poslabšale, vendar sem optimist.

Lepo bi bilo, če bi nam v novem letu uspelo ustvariti zadane cilje, predvsem pa da bi med sodelavci vladalo prijateljstvo in razumevanje.«

ANICA SOJČ

TOZD Posoda, boutique program: »Kaj naj povem o letošnjem letu? Bolj malo je

bilo dobrega in preveliko hudih reči se je zgodilo. Doživljamo pretres za pretresom. Zaskrbljena sem za usodo tovarne, vseh nas in seveda tudi svojo. Upam, da se bodo stvari v novem letu le neka-ko uredile. Zaupam v novo vodstvo.«

V prihodnje si želim to, kar verjetno večina ljudi: Mir, zdravje, srečo pri delu, pa da bi se položaj naše delovne organizacije utrdil, saj nam bo potem vse boljše šlo.«

ANA ŽNIDAR

TOZD Posoda, emajlirnica: »Dvajset let sem že v kolektivu. Ves ta čas vestno opravljam svoje delo. Ni mi

vseeno, kaj se dogaja z Emom. Velikokrat smo že bili v težavah, a smo jih s strpnostjo, razumevanjem, skupnimi naporii vedno premagali. Upam, da nam bo tudi tokrat uspelo. Zaupam v novo vodstvo.«

II. prijateljsko srečanje upokoјencev EMO

Srečanje nekdanjih sodelavcev

Sreda, 22. novembra, je bil sicer čemerен, hladen in meglen dan, vendar za Emovce svetel in sončen. Za mnoge starejše Emovce, ki so že upokojeni in za številne tiste, ki so po dolgem času spet segli v roko svojemu nekdanjemu sodelavcu ali sodelavki.

Drugič v zgodovini tovarne smo namreč organizirali srečanje vseh upokojenih

delavcev EMO, torej srečanje, ki je bilo namenjeno samo njim. Med njimi ni bilo malo takih, ki so bili zvesti naši tovarni vso svojo delovno dobo. V njej so preživeli svoja najboljša leta, šli skozi slaba in dobra obdobja. S svojim delom so omogočili, da je EMO postal vodilna emajlirska sila v Jugoslaviji.

Pred samim srečanjem, med 11. in 13.30 uro smo za

vse, ki so to želeli, organizirali ogled proizvodnih obratov naše tovarne. To možnost je večino povabljenih tudi izkoristila, čeprav se mnogi predvsem starejši upokojenci, niso več tako znašli kot nekdanj, saj je velika večina naših proizvodnih obratov spremenjenih, posodobljenih. Malo »mlajši« upokojenci pa so kljub temu še našli precej svojih sodelavcev in prijateljev ter z njimi spregovorili o tem in onem.

Po končanem ogledu pa so bili vendarle vsi zadovoljni, saj so se lahko na lastne oči prepričali, da se tovarna, kljub krizi, ki jo doživlja celotno jugoslovansko gospodarstvo, oziroma vsa naša družba, še naprej uspešno razvija, ter da trud in delo, ki so ga sami vložili vanjo ni bil zaman.

»Uradni« del prireditve, oziroma srečanje naših upokojencev sodelavcev je bil ob 14. uri v dvorani športno rekreacijskega centra Golovec. Več kot tisoč naših upokojenih sodelavcev je najprej pozdravila naša godba na pihala, nato pa sta vse, ki so se odzvali vabilu na srečanje pozdravila predsednik Konference osnovnih organizacij zveze sindikatov EMO tov. Vladislav Adamič ter v imenu vodstva DO tov. Jože Turnšek. Ta je v svojem pozdravnem govoru na kratko orisal trenutno stanje v tovarni in tako seznanil upokojence s problemi,

Upokojene sodelavce, ki so se odzvali vabilu na ogled proizvodnih obratov, je pred vhodom v tovarno pozdravila naša godba na pihala.

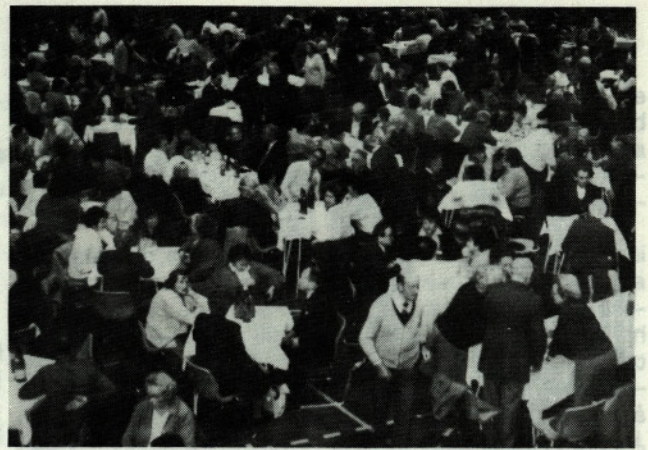
Vabilu na ogled naše proizvodnje se je odzvala večina naših nekdanjih sodelavcev.

Kljub temu, da precej upokojencev v svojem bivšem delovnem okolju ni več našla znanih obrazov, pa so bili vendarle zadovoljni, saj so se lahko na »lastne oči« prepričali, da se tovarna še naprej uspešno razvija.

Udeležence srečanja je v imenu vodstva DO pozdravil Jože TURNŠEK.

Več kot tisoč naših upokojencev se je zbralo v sredo, 22. novembra v dvorani Golovec.

Za ples in dobro razpoloženje je poskrbel narodnozabavni ansambel Vikija Ašiča.

To je bilo pozdravljanje, veselih obrazov ob srečanju nekdanjih sodelavcev, pa nešteto razgovorov o nekdanjem delu v tovarni in sedanjih upokojenskih navadah.

Spomin na skupaj prehojeno pot ne zbledi; ob takšnih in podobnih srečanjih samo še bolj zaživi.

Svetujemo vodjem

Za vas smo pripravili povzetek štirih člankov objavljenih v reviji ZA RAZVOJ, v katerih nas ameriški in domači avtorji osveščajo o danih družbeno-ekonomskih pogojih, naših možnostih in problemih, ki so ali jih lahko pričakujemo.

Najširši okvir našega družbenoekonomskega delovanja je KULTURA (zgodovina produkcijskih odnosov in ideološka nadgradnja), katere posledica je različna miselna programiranost članov velikih socialnih skupin. Na izjemen vpliv kulturne podlage so opozorili znanstveniki IBM, ki so proučevali sisteme vrednot po vsem svetu. Postavili in dokazali so hipotezo, da sistem vrednot vpliva na gospodarsko rast. Posebno pozornost so namenili uspešnim državam »petih zmajev« (Hong Kong, Tajvan, Japonska, J. Koreja), ki jim hitro gospodarsko rast omogočajo naslednji trije dejavniki: zgodovinsko oblikovane vrednote (ali Konfucijeva etična načela), odprto svetovno tržišče in domača politična podpora. Znanstveniki so ugotovili ključno razliko med vrednotami zahoda in vzhoda: med tem, ko mi v vsaki stvari iščemo zakone in resnico (npr. Marx je bil mojster analize), je za vzhodnjake največja vrlina sinteza (učinkovito sestavljanje novih celot). Takšna spoznanja so zelo pomembna za tržne delavce in poslovodneže, ki delujejo mednarodno; v manjšem obsegu pa tudi personalne delavce, ki

imajo opravka z ljudmi različnih kulturnih sredin. Znotraj teh širokih zgodovinsko pogojenih družbeno-ekonomskih sistemov se oblikujejo podjetja. V skladu z okoljem so to spreminjajoči se organizmi. V današnjih razmerah, v tržno zasnovanem gospodarstvu prosperirajo enorodna podjetja z jasnim poslanstvom, koncepti in smotri. Oživlja se malo podjetništvo oziroma »votla podjetja«, ki sintetizirajo dejavnosti v dobičkonosnem produkt. Strategije se običajno dirigirajo iz upravljaljskih in poslovodnih sredin z naslednjimi možnostmi:

- strategija rasti,
- strategija stabilnosti,
- strategija obrambe.

Če naredimo asociacijo na EMO, smo bili do leta '85 gotovo podjetje rasti z novimi proizvodi in delovnimi območji. Takšna strategija je zahtevala veliko novih znanj, visoke stroške in tveganja. Preden smo se uspeli prav stabilizirati, pa smo zapadli v krizo (nerentabilnost) in smo tako pristali na strategiji obrambe, kjer bomo reševali in stabilizirali tiste izdelke, ki so še tržno zanimivi. Pri tem poleg vseh težav krizo pogloblja degradirana funkcija poslovodnežev, ki so primorani reševati posledice (iskati denar) namesto, da bi odpravljali vzroke težav.

Če se vrnemo na nivo širših družbenih procesov, ne smemo mimo treh dejstev:

- v svetu je velika konkurenca,
- moderna tehnologija spreminja naravo industrije,
- spreminjajo se politični sistemi, stališča in norme.

Gre torej za stalne spremembe, v katerih moramo izkoristiti nove svobode. Preživele bodo samo prilagodljive družbe in organizacije. Včasih so imeli izdelki in storitve dolge življenjske cikle, danes pa je vzpon hiter, treba je izkoristiti priliko. Organizacije z organigrami (ljudje v predalčkih) so hierarhične in načeloma zaostale. Delavci so uokvirjeni in nefleksibilni. V obdobju konkurence pa ni smoter delovati, ampak spreminjati dejavnost. Sodobna podjetja se segmentirajo glede na tržišča. Organizacija ni več hierarhična, piramidna, tem-

več dogovorno-horizontalna. Moč je v srednji ravni, kjer je odgovornost za dele podjetja maksimalna. Programski vodje imajo dve funkciji: so kompetentni za nadzor nad izdelki in stroški; vodijo pregovarjanja z »vodji virov«, ki so formirani na nivoju celega podjetja (prodajniki, raziskovalci, kadrovniki ...).

Hard wear imamo, bi lahko rekli, kaj pa človeški dejavnik. Kje poiskati in kako vzgojiti ljudi, da bi prevzeli odgovornost za svoja dejanja? Ljudje neradi sprejemajo spremembe. Kar je vtečeno, je poznano in varno. Sprememba pa pomeni negotovost, novost, ponovno prilagajanje. Prva faza, ki nastopi, je sovražnost, ki izvira iz strahu ali neznanjem, kako naj se vedemo v novih pogojih. Tisti, ki prvi zazna potrebo po spremembi, mora odkriti somišljenike, uskladiti stališča in jih navdušiti za novo vizijo in cilje. Ti izbranci naj bodo sodelavci, ki jim novosti pomenijo priložnost, ne pa strah.

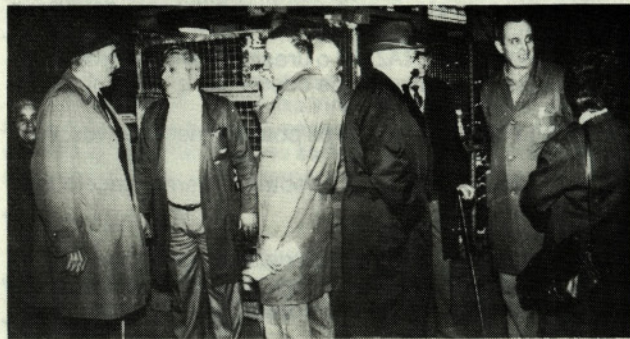
Pojavlja se aktualno vprašanje, koliko sprememb in novosti bodo prenesla velika podjetja v družbeni lasti? To ni specifičnost Jugoslavije, tudi v tujini se družbena podjetja ukvarjajo s problemom človeške energije, ker motivacijski sistemi ne funkcionirajo, organizacije so hierarhične, ni poslušna za svobodomiselnost.

Kako preseči zaščitni plašč socializma in družbene odgovornosti? Rešitev je v tistih posameznikih (opornosti), ki dajejo boljše rezultate od sistema, ki imajo ideje in ne zapravljajo zupanja ter vloženi sredstev.

Lili Škornik

Vsako leto, vsak mesec, vsak dan vložnega dela slehernega emovca predstavlja zidak v razvoju Ema in zasluži vse spoštovanje.

s katerimi se danes v Emu srečujemo. Poudaril je tudi velik prispevek, ki so ga v težkih časih povojne graditve in obnove porušene domovine vložili upokojenci Ema.

Sledil je zabavni del prireditve, v katerem je nastopil narodno-zabavni ansambel Vikija Ašiča. Ob prijetnih domačih in zabavnih vižah se je velika večina tudi zavrtela, za šaljive vložke pa je poskrbel član ansambla Milan Đakušič, sicer naš sodelavec. Pri vseh prisotnih je bilo vidno dobro razpoloženje in sreča ob snidenju s starimi

delovnimi tovariši. Obudili so spomine na leta in desetletja trdega dela v tovarni, veliko pa je bilo izgovorjenega o tem, kako je v Emu danes in kako premagujemo težave, s katerimi se srečujemo.

V to, kar EMO danes je, je vtakano veliko njihovega dela, odrekanj, prizadevnosti. Zato spomin na prehojeno pot ne zbledi; ob takšnih in podobnih srečanjih samo še bolj zaživi. In priložnosti za to je bilo ob prijetnem vzdušju ob glasbi in plesu več kot dovolj.

Viki KLENOVŠEK

Šele primerjava plač pokaže, kako zelo smo pri nas revni

Povprečna avstrijska ali italijanska plača zadostuje skoraj za štiri slovenske povprečne dohodke

Na inštitutu za ekonomsko diagnozo in prognozo Ekonomsko-poslovne fakultete v Mariboru so v analizi drobnoprodajnih cen v Sloveniji, Avstriji in Italiji ugotovili, da je pri nas raven drobnoprodajnih cen občutno nižja kot v sosednjih dveh državah. Ob tem podatku pa seveda ne gre pozabiti na osebne dohodke v primerjanih državah. Analiza kupne moči povprečnih neto osebnih dohodkov šele pokaže, kako zelo smo Slovenci oziroma Jugoslovani revni.

Za primerjavo so – tudi to je bila po vrsti že šesta primerjava – služili osebni dohodki iz letošnjega junija. Takrat je bil povprečni slovenski OD 4 milijone 23 tisoč 800 dinarjev, povprečni zaslužek v Avstriji 14 tisoč 300 šilingov, v Italiji pa milijon 339 tisoč 900 lir. Po preračunu po takratnem uradnem deviznem tečaju je torej znašal povprečni slovenski osebni dohodek 26 odstotkov avstrijskega in 28 odstotkov italijanskega, kar je bil celo za nekaj odstotnih točk večji delež kot leto prej.

Da pa bi odstranili vpliv domačega uradnega deviznega tečaja, so na inštitutu primerjali kupne moči OD s pomočjo razmerja med drobnoprodajnimi cenami v Sloveniji in Avstriji ter v Sloveniji in Italiji. (Primerljivost tudi potem še ni popolna, saj bi morali upoštevati razlike v storitvah, družbenem standardu, različni obseg sive ekonomije in torej dohodke od tega dela, različno sestavo prebivalstva, obseg naravnih proizvodnje idr., kljub temu pa smo dobili dokaj zgovorno sliko osebnega standarda pri nas). Izkazalo

se je, da je junija letos zaposleni Slovenec lahko kupil s svojim povprečnim OD samo 39 odstotkov dobrin v primerjavi z nakupi, ki jih je zmožni s svojim zaslužkom zaposleni Avstrijec (v povprečju zadnjih šestih let je bilo to 45 odstotkov dobrin). V primerjavi s povprečnim Italijanom pa je kupil lahko 38 odstotkov blaga (v povprečju zadnjih šestih let pa 42 odstotkov). Avstrijec pa si je tako v tem mesecu v Sloveniji lahko privoščil kar 3,85-krat več kot domačin s slovensko plačo in Italijan 3,57-krat več.

Naše črne točke

Dne 8. 9. in 10. 11. 1989 so bili obravnavani naslednji kršitelji delovnih obveznosti:

TOZD POSODA

MIKOLIČ Bojan – kraja – prenehanje delovnega razmerja odloženo za dobo 12 mesecev; ŠKOBERNE Franc – kraja – prenehanje delovnega razmerja odloženo za dobo 12 mesecev; VODEB Peter – vinjen na delu – javni opomin; ZVONAR Sandi – kršenje bolnišk. reda – prenehanje delovnega razmerja odloženo za dobo 6 mesecev; KOKOT Dragica – zapuščenje delovnega mesta brez dovoljenja nadrejenega – javni opomin.

TOZD ORODJARNA

PAVČNIK Dejan – predčasno zapuščenje DO brez dovoljenja nadrejenega – opomin.

TOZD RADIATORJI

GELETA Ilona – neopravičen izostanek z dela – opomin.

TOZD EMOKONTEJNER

ŽNIDAR Rudi – neopravičen izostanek z dela – javni opomin; MLAKAR Peter – zapuščenje DO brez dovoljenja nadrejenega – javni opomin; VREČAR Miran – zapuščenje delovnega mesta brez dovoljenja nadrejenega – opomin; ŠANTEJ Franc – kršitev bolniškega reda – opomin.

Dne 22. 11. 1989 so bili obravnavani naslednji kršitelji delovnih obveznosti:

TOZD POSODA

MAVHER Milan – neopravičen izostanek z dela – javni opomin; LAPAN Ivan – fizični obračun – javni opomin; STEVANIČ Neđo – fizični obračun – prenehanje delovnega razmerja odloženo za dobo 12 mesecev.

Kadrovske vesti

Od 1. 11. 1989 do 30. 11. 1989

Sprejeti na delo:

PINTER Ivan – DSSS–razvoj; KUNDIŠ Ado – DSSS–kontrola; PAVKOVIČ Dragan – DSSS–DOM; BUH Anja – DSSS–PMO; KRANJEC Nataša – DSSS–FRS; DRAGOSAVAC Marjana, JERANKO Darko – oba Kotli–Šentjur; KRAMPERSK Srečko – SIT; MARKOVIČ Jože – Frite; VOGA Štefan, KNEZ Franc, STANIMIROVIČ Ljubinko, PELIKAN Andrej – vsi TOZD Posoda; KRUMPAK Janez – ERC; KRULEC Jože – TOZD Kontejner.

Iz DO so odšli:

TKALČIČ Irena – DSSS–FRS; PETELINŠEK Peter – DSSS–kontrola; ŠNABL Matjaž – DSSS–KOPI; TURK Romana – TOZD Posoda; VUKADIN Ivan – TOZD SIT; JAGODIČ Slavko – TOZD Kontejner.

Upokojili so se:

TKAVC Sonja – DSSS–FRS; DOBROTINŠEK Ivan, ŠOLN Stanislav – oba TOZD Vzdrževanje; VERDEV Mihael – TOZD Frite; TOPOLŠEK Jožef – TOZD Odpreski.

Premeščeni iz TOZD v TOZD:

NOVAK Andreja iz TOZD Radiatorji v TOZD Frite; ŽIROVEC Marija iz TOZD Posoda v TOZD Frite; KOŠIČ Tatjana iz DSSS–kontrola v TOZD Radiatorji; TURNŠEK Rajko iz TOZD Kontejner v DSSS–DOM; BELAK Ivan iz TOZD Posode v DSSS– spl. sl.

Poročile so se:

MURKO Marjana – OBLAK, STERNAD Romana – BAH – obe TOZD Posoda; ČATER BERNARDINA – KRAJNC, KLARER Magdalena – REBEC – obe DSSS.

V nekaj vrstah

Upoštevač pozitivno (veljavno) zakonodajo, porast življenjskih stroškov itd., smo povečali maso OD za mesec november v povprečju za 35 %.

Določila o finančnem poslovanju jasno opredeljujejo spremljanje in kontrolo poslovanja TOZD, zato ni možen prenos mase denarja za OD iz ene TOZD v drugo. (Ni več solidarnostnega pokrivanja med TOZD.) OD je torej izključno odvisen od doseženih rezultatov, oziroma od ustvarjene akumulacije, kar natančno predpisuje prej omenjeni zakon. Pri vseh TOZD, razen v TOZD Vzdrževanje, je bilo v tem mesecu možno upoštevati veljavna določila glede možne višine izplačane mase OD za TOZD. V TOZD Vzdrževanje, kjer bi naj bili osebni dohodki na nivoju povprečja DO, pa je izplačana vrednost razreda TOZD za 8 % nižja kot znaša povprečje DO. (Razlog je izredno veliko število opravljenih nadur zaradi jesenskega remonta.) Razliko 8 % bomo izplačali v naslednjem mesecu, kar velja izključno za delavce TOZD, ki delajo v proizvodnji.

Sprejet je predlog novega načina izračunavanja nadomestila OD za čas odsotnosti z dela zaradi boleznin ali poškodbe.

Osnova je enaka znesku, ki bi ga delavec dosegel kot akontacijo OD za živo delo za poln delovni čas (182 ur) in pri tem dosegel stopnjo učinka, ki je bila zanj ugotovljena v tekočem letu pred nastankomčasne zadržanosti z dela.

Novosti, ki jih predlaga SAMOUPRAVNI SPORAZUM o uresničevanju zdravstvenega varstva (Ur. list SRS 47/87) o višini nadomestila za čas odsotnosti z dela zaradi bolezni oz. poškodbe.

26. člen: opredeljuje, koliko naj znaša nadomestilo OD pri posameznem delavcu, in sicer:

75 % osnove za prve tri dni odsotnosti in za ves čas odsotnosti zaradi nege obolelega ožjega družinskega člana;

80 % osnove od 4. do 20. delovnega dne odsotnosti;

90 % osnove za primere odsotnosti, ki traja več kot 20 delovnih dni;

100 % osnove za vojaške invalide, udeležence NOV . . . ter zaradi poškodbe pri opravljanju javnih del in v zvezi z uresničevanjem družbene samozagrade in nesreče na delu oz. na poti na delo.

Omenjene novosti so usklajene na nivoju zdravstvene skupnosti Slovenije.

Plan proizvodnje za DO je bil v mesecu novembru dosežen 83 % po količini, vrednosti pa 84 %.

Izpolnitev plana prodaje v mesecu novembru zaradi najnovejše tržne situacije in novih plačilnih pogojev znaša na nivoju DO 83 % ali 355 milijard, TOZD Frite 132 % doma ali 49 milijard, TOZD Posoda 78 % doma ali 115 milijard, skupaj z izvozom 89 %, TOZD Odpreski 122 % ali 11 milijard, TOZD Orodjarna 66 % ali 4 milijarde, TOZD Radiatorji 77 % ali 31 milijard. Izvoz je dosežen 1.050.000 \$ od planiranih 1.400.000 \$. Izpad izvoza je pri TOZD Kotli, TOZD Frite in TOZD Emokontejnerju.

Ocena realizacije za mesec december je z oziroma na izredne težave na tržišču vprašljiva, kljub podvzetnim številnim aktivnostim.

Nalog in dela je več kot dovolj

Proizvodnja

Realizacijo proizvodnje v preteklem obdobju je treba ocenjevati tudi vsebinsko ne pa samo preko primerjave planov in njihove izvršitve. Prav planiranje proizvodnje je v današnjem času, ko hočemo čimbolj ustreči kupcu, zelo težko. Zaradi tega je prišlo pri realizaciji planov v posameznih TOZD do večjih ali manjših odstopanj pri količinah posameznih grup proizvodov. Na šplošno je potekala proizvodnja v vseh proizvodnih TOZD brez večjih zastojev.

Tiste zastoje, ki smo jih imeli, smo reševali sproti tako, da so imeli čimmanjši vpliv na končne rezultate. V bodoče bo potrebno še mnogo več fleksibilnejšega prilagajanja proizvodnje željam kupcev, kar bo zahtevalo od odgovornih delavcev še mnogo dodatnih naporov.

Razvoj

V preteklem obdobju smo se močno angažirali na razvoju transportne opreme, mateli programa, sanitarnega programa, programu posode ter toplotnemu programu, kjer nam je uspelo dati na tržišče nekaj novih zanimivih proizvodov, ki bodo v prihodnosti povečali naš asortiman na tržišču ter prispevali k boljšemu gospodarjenju v naši DO.

Kakovost

Z doslednejšim spremljanjem kakovosti na čimvečih fazah tehnoloških postopkov ter z uvedbo stimulativnega nagrajevanja za kakovost v TOZD, smo v zadnjih dveh mesecih uspeli zaustaviti trende slabše kvalitete naših proizvodov. S povečano odgovornostjo službe kakovosti in uvajanjem integralnega sistema kakovosti v DO lahko pričakujemo znatne premike v kakovosti tudi v prihodnje.

Investicije

Investicijska vlaganja so bila v skladu s poslovno politiko DO, zreducirana na minimum. Kupovalo se je le najnujnejše naprave za proizvodnjo. Večji posegi so bili napravljeni le v lužilnici TOZD Posode, kjer so bili izvršeni le najnujnejši posegi za sanacijo strehe.

Služba pripravlja investicijske programe za prihodnost, predvsem pa programe za ekološko sanacijo.

Pripravlja se tudi program postavitve tovarne posode v SSSR, kjer bo EMO sodeloval skupaj z drugimi partnerji iz Slovenije.

Naše črne točke

Dne 3. in 4. 10. 1989 so bili obravnavani naslednji kršitelji delovnih obveznosti:

SKUPNE SLUŽBE

Recko Jože – nepravilen odnos do dela – prenehanje delovnega razmerja odloženo za dobo 12 mesecev.

TOZD POSODA

Jevšinek Branko – kršitev predpisov iz VD – opomin; Teržan Štefan – kršenje bol. reda – prenehanje delovnega razmerja odloženo za dobo 6 mesecev; Trnovšek Rajko – vinjenost na delu, fizični obračun – prenehanje delovnega razmerja odloženo za dobo 12 mesecev; Jernejšek Samo – zapuščenje DO brez dovoljenja nadrejenega – opomin; Lutolli Avdul – fizični obračun – javni opomin; Steble Edvard – zapuščenje DO na nedovoljen način – opomin; Gajšek Nada – kršenje bolniškega reda – opomin in Geršak Ivan – kršenje bolniškega reda – prenehanje delovnega razmerja odloženo za dobo 6 mesecev; Hodžič Ismet – povzročanje škode – opomin; Kolar Igor – fizični obračun – se oprosti odgovornosti; Kores Matilda – kršenje boln. reda – se oprosti odgovornosti.

TOZD KOTLI

Bikošek Cvetko – neresen odnos do svojega dela – opomin; Amon Drago – kršitev boln. reda – se oprosti odgovornosti; Pilko Vinko – neopravičeni izostanki z dela – prenehanje delovnega razmerja odloženo za dobo 12 mesecev; Loriger Anton – neopravičeni izostanki z dela – prenehanje delovnega razmerja odloženo za dobo 6 mesecev; Lubej Ladislav – kršitev boln. reda – preklic pogojne odložitve izvršitve ukrepa preneh. delov. razmerja za dobo 12 mesecev z dne 3. 3. 1989.

TOZD RADIATORJI

Cirkulan Peter – neopravičeni izostanki z dela – javni opomin; Koštomaj Vojko – zamujanje na delo – opomin.

TOZD EMOKONTEJNER

Stiplovšek Marjan – neopravičeni izostanki z dela – javni opomin; Hrovatič Marjan – neopravičeni izostanki z dela – opomin; Škrobar Vlado – neopravičeni izostanki z dela – javni opomin.
Pravna služba

fotokronika

50 let življenja in dela

KAROLINE MAHNIČ

4. decembra je praznovala pomemben življenjski jubilej 50-letnico rojstva naša sodelavka Karolina Mahnič iz obrata emajlirnica TOZD Posoda.

Našemu kolektivu je zvesta od maja 1966. leta, ko je prvič prestopila prag naše tovarne. V vsem tem času je vestno in marljivo opravljala različna dela in naloge, ki so ji bile zaupane. Nobenega dela se ni nikoli ustrašila, vsemu je kos. Karolino Mahnič poznamo torej kot vestno, tiho in marljivo sodelavko, ki zna svoje dragocene izkušnje prenašati tudi na mlajše sodelavce.

Ob življenjskem jubileju ji iskreno čestitamo z željo, da bi se še naprej počutila prijetno med nami.

Upokojila sta se

Stanislav ŠOLN (10. 10. 1926) – TOZD Vzdrževanje in energetika. Zaposlen v EMO od 2. 6. 1959. Upokojen 31. 10. 1989.

Pavla ŽNIDAREC (30. 12. 1937) – TOZD Posoda, montaža. Zaposlena v EMO od 22. 6. 1955. Upokojena 31. 11. 1989.

Kadrovske vesti

Od 1. 10. 1989 do 31. 10. 1989

Sprejeti na delo:

PAVLIČ Natalija, STRAŠEK Srečko, ZUPANC Aleš, GAJŠEK Srečko, VEHOVAR Milan, ŠVAJČER Aleksander, KOČMAN Zoran, KROBAT Zvonko, PEVEC Aleksander, LJUBIČ Vili – vsi TOZD Posoda; DUKARIČ Dušan, ROTAR Matej, MEŠIČEK Robert – vsi TOZD Frite; SOTLAR Stanko – TOZD Vzdrževanje; ŽNIDAR Robert – TOZD Kotli-Šentjur; ZUPANC Bojan – DSSS-DOM; JURŠE Robert, OGRIZEK Damjan – oba DSSS-KOPI; VOLF Nataša – DSSS-PON; GREGORN Tanja, JESENEK Sonja, Kotnik Milena – vsi DSSS-FRS.

Iz DO so odšli:

FIDERŠEK Vida, PERGAMOŽ Zmagoslava, BLAGOJEVIČ Peter – vsi TOZD Posoda; ĐAKUŠIČ Aleksander – TOZD Frite; ŠIBANC Drago, KERŠ Bogdan – oba TOZD Vzdrževanje; GRAHOVAC Janko – TOZD Kontejner; PODSEDENŠEK Peter – DSSS; KOTNIK Milena – DSSS-FRS; MLINARIČ Majda – DSSS.

Upokojili so se:

ŽNIDAR Terezija (28. 9. 1939–30. 9. 1989), MAVRIČ Cvetko (28. 10. 1930–30. 9. 1989) – oba TOZD Posoda; BANJEGLAV Marija (8. 8. 1932 – 30. 9. 1989), SKRBINEK Anica (19. 4. 1938 – 30. 9. 1989) – oba DSSS.

Poročili sta se:

BOŽIČ Mojca – JELOVŠEK, ŠPES Martina – OPRČKAL – obe TOZD POSODA.

Premeščeni iz TOZD v TOZD:

NENADIČ Dragica iz DSSS v TOZD Posodo s 1. 10. 1989; ŠNEK Stanka iz DSSS v TOZD Posodo s 1. 10. 1989; GRADIČ Metka iz DSSS v TOZD Posodo s 1. 10. 1989; STEVANIČ Neđo iz TOZD Posode v TOZD Kontejner s 19. 10. 1989; JESENOVEC Aljoša iz TOZD Kontejner v DSSS-kontrolo s 1. 10. 1989; ZVONAR Sandi iz TOZD Posode v DSSS-splošna sl. s 14. 10. 1989.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame

Alojzije BRAČEK

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavkam oddelka ročajnice in vtiskovalnice za izraze sožalja, izkazano pomoč in spremstvo na njeni zadnji poti in godbi na pihala EMO Celje.

Žalujoči sin Marjan z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta

Franca BIGLEZA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem in sodelavkam TOZD Emokontejner za darovani venec, denarno pomoč in izraze sožalja.

Žalujoči sin Branko z družino

Emajlirec

Časopis izhaja mesečno kot glasilo delovne organizacije EMO Celje in ga prejemajo vsi člani te delovne skupnosti brezplačno. Ureja ga uredniški odbor.

Glavni in odgovorni urednik: Viki Klenovšek. Tehnična oprema: Jože Kuzma. Naslov uredništva: Celje, Mariborska 86, telefon 32-112, interna 262. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen plačevanja davka od prometa proizvodov (št. 421-1/72 z dne 22. 5. 1973). Tisk in klišej AERO Celje.

Humor

»Madona, ko takole vidim, da vse leži naokrog po delavnici, me kar nekaj prime, da bi vse skupaj pospravil...«

»In zakaj tega ne storiš?«

»Veš, zadnji hip se človek vedno še nekako obvlada!«

X

»O, kako lepe poročne slike! Nevesto vidim, ženina pa razen na eni sliki ni nikjer, pa še na tej je čisto postrani... Kaj ni bil ves čas na poroki?«

»Seveda je bil...«

»Zakaj ga pa potem ni na fotografijah?«

»Ker pod mizo ni nihče fotografiral.«

X

»Si ti že kdaj govoril pred večjo množico ljudi?«

»Seveda sem!«

»Večkrat?«

»Ne, samo enkrat!«

»Kaj pa si govoril?«

»Da nisem kriv...«

X

»Kako pa veš, da te namerava žena prevarati?«

»V časopis sem dal oglas pod šifro »diskretnost zajamčena...«

»In?«

»Žena se je prijavila trikrat!«

X

»Moja žena dela, kar hoče...«

»In ti?«

»Da, jaz tudi...«

»Kaj ti tudi?«

»Jaz tudi delam, kar ona hoče...«

X

»Joj, kako lep otrok...«

»Ja, cel oče!«

»Cel oče? Po čem pa to sodiš?«

»Če mu vzamem steklenico, takoj začne vpi-
ti...«

»Od kdaj pa delaš v tem podjetju?«

»Od takrat, ko so rekli, da me bodo odpustili, če ne bom delal...«

X

»Poslušajte, obtoženi, kako si drznete priti na obravnavo s kolom?« vpraša sodnik.

»Ja, na pozivu vendar piše, da moram sam poskrbeti za svojo obrambo.«

X

»Franci, štoklja ti je prinesla sestrico. Jo želiš pogledati?«

»Ne, raje bi videl štokljo!«

X

»Moj očka je tako pogumen, da se nikogar ne boji!«

»Moj pa je tako plašen, da spi pri sosedu, če mamice ni doma...«

X

»Slišal sem, da si se zaposlil kot prodajalec. Ti gre prodaja dobro od rok?«

»Izvrstno. Včeraj sem prodal stensko uro s kukavico...«

»To pa res ni nič posebnega.«

»Kako da ne?! Zraven sem prodal še 30 kilogramov hrane za ptice.«

X

»Moj mož je v postelji pravi ogenj, ti rečem.«

»Kaj res? Imaš pa res srečo!«

»Ne, napačno si razumela. Pljučnico je staknil in ima visoko vročino.«

X

»Kaj pa delaš, sosed?« vpraša Lojze Francija, ki koplje luknji ob plotu.

»Saj vidiš, žito sejem...«

»Meni se pa zdi, da zakopavaš mojo kokoš...«

»Ja, ampak v njej je moje žito!«

X

»Če ne boste nehali zapeljevati žensk, ne boste živeli več kot en teden.«

»Da se niste zmotili... Saj sem v glavnem zdrav kot dren, ženske pa kar norijo za menoj. K vam sem prišel samo zaradi prsta, ki me boli.«

»Vem, vem, ampak ena od teh žensk je moja žena.«

X

Pogovor je nanesel na zaostalost naše tehnologije v primerjavi s svetovno.

»Veš, da so na Japonskem sposobni zamenjati orodje na stroju v nekaj minutah, mi pa potrebujemo kar nekaj ur.«

»Saj ni res, mi potrebujemo le nekaj sekund.«

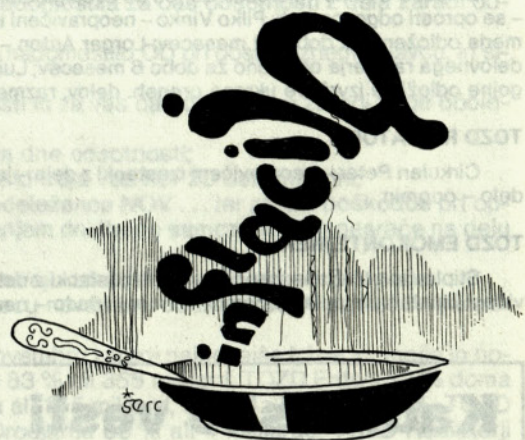
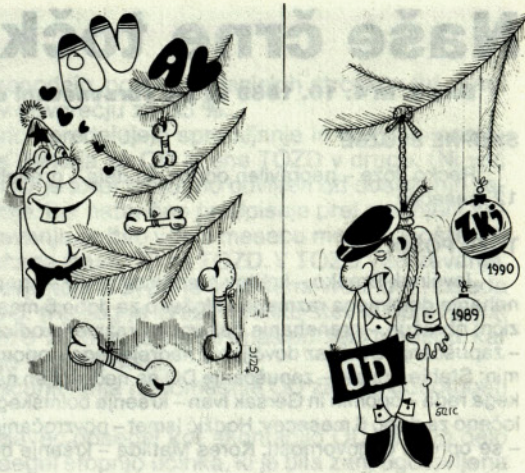
»Kako to?!«

»Poglej: spustiš klešče in vzameš kladi-
vo...«

X

»Šef, zdi se mi, da nisem plačan po delu!«

»Od lakote te tudi ne bom pustil umreti!«

X

Oče besni: »Zakaj si ne poiščeš službe? Ko sem bil toliko star kot ti, sem delal za par milijonov na mesec v veliki trgovini, čez nekaj let je bila pa moja!«

Nadobudni sin ga zavrne: »No, oče, dandanes ti rečem, da to ni več mogoče. Danes imajo vse trgovine registrske blagajne!«

X

»Ali si vedel, da bo dedek Mraz obiskal našo tovarno?«

»Res, zakaj?«

»Ja, kje pa misliš, da bomo vzeli za vračat kredite!!!«

X

»Zakaj pa bi radi zamenjali službo?«

»Zaradi bolezn!«

»Zaradi bolezn! Kaj pa vam je?«

»Meni nič. Šefa vedno prične boleti glava, ko me zagleda.«

